

CALITATEA VIEȚII ÎN BOLILE RESPIRATORII CRONICE: ABORDĂRI BIOETICE ÎN PRACTICA MEDICALĂ

Alexandrina Ganea

Conducător științific: Ludmila Rubanovici

Catedra de filozofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău,
Republica Moldova

QUALITY OF LIFE IN CHRONIC RESPIRATORY DISEASES: BIOETHICAL APPROACHES IN MEDICAL PRACTICE

Alexandrina Ganea

Scientific adviser: Ludmila Rubanovici

Department of Philosophy and Bioethics, *Nicolae Testemițanu* University,
Chișinău, Republic of Moldova

Introducere. Bolile respiratorii cronice afectează profund calitatea vieții pacienților, generând nu doar provocări clinice, ci și numeroase dileme etice. Respectarea autonomiei pacientului, consimțământul informat, echitatea în îngrijire, demnitatea umană și justiția distributivă sunt principii bioetice fundamentale. **Scop.** Scopul lucrării este de a analiza aspectele bioetice privind calitatea vieții pacienților cu boli respiratorii cronice, evidențiind provocările și perspectivele etice actuale. **Material și metode.** Studiul este descriptiv și analitic, realizat prin revizuirea literaturii științifice recente din baze de date precum PubMed, Google Scholar, SpringerLink și Web of Science. Au fost analizate articole și ghiduri relevante privind calitatea vieții în bolile respiratorii cronice, precum și aspectele medicale și etice aferente acestui domeniu. **Rezultate.** Analiza literaturii evidențiază că bolile respiratorii cronice afectează semnificativ calitatea vieții pacienților, atât fizic, cât și psihosocial. Provocările etice majore includ echilibrul între autonomia pacientului și necesitatea tratamentului, precum și accesul echitabil la terapii moderne și eficiente. Se subliniază importanța comunicării transparente, empatiei și consimțământului informat. Practicile clinice trebuie să respecte demnitatea și nevoile individuale, ținând cont de resursele limitate și presiunile sistemului medical actual. Studiul recomandă dezvoltarea ghidurilor bioetice și programe educaționale pentru personalul medical. **Concluzii.** Bolile respiratorii cronice ridică provocări bioetice legate de autonomia pacientului, consimțământul informat și echitatea accesului la tratament. Este necesară dezvoltarea unor îndrumări etice și educația personalului medical pentru o îngrijire respectuoasă și adaptată nevoilor pacienților. **Cuvinte-cheie:** bolile respiratorii, bioetică, consimțământ, autonomie.

Introduction. Chronic respiratory diseases profoundly affect patients' quality of life, generating not only clinical challenges but also numerous ethical dilemmas. Respect for patient autonomy, informed consent, equity in care, human dignity, and distributive justice are fundamental bioethical principles. **Objective.** The aim of this paper is to analyze the bioethical aspects concerning the quality of life of patients with chronic respiratory diseases, highlighting the current challenges and ethical perspectives. **Material and methods.** The study is descriptive and analytical, conducted through a review of recent scientific literature from databases such as PubMed, Google Scholar, SpringerLink, and Web of Science. Relevant articles and guidelines regarding quality of life in chronic respiratory diseases, as well as associated medical and ethical aspects, were analyzed. **Results.** The literature analysis highlights that chronic respiratory diseases significantly affect patients' quality of life, both physically and psychosocially. Major ethical challenges include balancing patient autonomy with the necessity of treatment, as well as equitable access to modern and effective therapies. The importance of transparent communication, empathy, and informed consent is emphasized. Clinical practices must respect dignity and individual needs, considering limited resources and pressures of the current healthcare system. The study recommends developing bioethical guidelines and educational programs for medical staff. **Conclusion.** Chronic respiratory diseases raise bioethical challenges related to patient autonomy, informed consent, and equitable access to treatment. The development of ethical guidelines and medical staff education is necessary to ensure respectful care tailored to patients' needs. **Keywords:** respiratory diseases, bioethics, informed consent, autonomy.